

TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2005. gada 20. janvārī *

Lieta C-302/02

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Oberster Gerichtshof* (Austrija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2002. gada 11. jūlijā un kas Tiesā reģistrēts 2002. gada 26. augustā, tiesvedībā, kas ir uzsākta

Nils Laurin Effing vārdā.

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs P. Janns [*P. Jann*], tiesneši A. Ross [*A. Rosas*], K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], S. fon Bārs [*S. von Bahr*] un K. Šimans [*K. Schiemann*] (referents),

ģenerālvokāte J. Kokote [*J. Kokott*],
sekretārs R. Grass [*R. Grass*],

* Tiesvedības valoda — vācu.

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā lēmumu, kas pieņemts pēc ģenerāladvokātes uzklausīšanas, izskatīt lietu bez tiesas sēdes,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- Austrijas valdības vārdā — E. Rīdls [*E. Riedl*], pārstāvis,
- Vācijas valdības vārdā — V. D. Plesings [*W.-D. Plessing*] un A. Timane [*A. Tiemann*], pārstāvji,
- Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — H. Mičarda [*H. Michard*] un H. Krepels [*H. Kreppel*], pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus tiesas sēdē 2004. gada 25. maijā,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz EKL 12. panta un 3. panta interpretāciju Padomes 1971. gada 14. jūnija Regulā (EEK) Nr. 1408/71 par sociālā nodrošinājuma sistēmu piemērošanu darbiniekiem, pašnodarbinātām personām un

viņu ģimenēm, kas pārvietojas Kopienā, kuru tika grozījusi Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 5. jūnija Regula (EK) Nr. 1386/2001 (OV L 187, 1. lpp., turpmāk tekstā — “Regula Nr. 1408/71”).

2 Šis lūgums tika iesniegts tiesvedībā, kas ir uzsākta nepilngadīga bērna Nila Lorina Efiņa [*Nils Laurin Effing*] vārdā, par to, lai tiktu saglabātas šīs personas tiesības uz uzturlīdzekļu saņemšanu avansa veidā.

Atbilstošās tiesību normas

Kopienų tiesiskais regulējums

Regula Nr. 1408/71

3 Regulas Nr. 1408/71 mērķis ir personu pārvietošanās brīvības ietvaros koordinēt valstu sociālā nodrošinājuma tiesību aktus atbilstoši EKL 42. panta mērķiem.

4 Minētās regulas 2. panta 1. punkts paredz:

“Šī regula attiecas uz darbiniekiem vai pašnodarbinātām personām, un uz studentiem, uz kuriem attiecas vienas vai vairāku dalībvalstu tiesību akti, un kuri

ir kādas dalībvalsts pilsoņi, vai kuri ir bezvalstnieki vai bēgļi, kas dzīvo kādā dalībvalstī, kā arī viņu ģimenes locekļi vai viņus kā apgādniekus zaudējušie ģimenes locekļi.”

- 5 Regulas Nr. 1408/71 3. panta 1. punkts par vienlīdzīgu attieksmi paredz:

“Ievērojot šīs regulas īpašos noteikumus, uz personām, kas dzīvo kādā dalībvalstī, uz kuru attiecas šī regula, attiecas tie paši pienākumi un tie paši pabalsti saskaņā ar jebkuras dalībvalsts tiesību aktiem, kā uz šīs valsts pilsoņiem.”

- 6 Šīs regulas 4. panta, kas nosaka Regulas materiālo piemērošanas jomu, 1. punkta h) apakšpunkts precizē:

“Šī regula attiecas uz visiem tiesību aktiem, kuri skar šādas sociālā nodrošinājuma jomas:

[..]

h) ģimenes pabalsti.”

7 Attiecībā uz piemērojamo tiesību aktu noteikšanu Regulas Nr. 1408/71 13. panta 2. punkts paredz:

“Ievērojot 14. līdz 17. pantu:

- a) persona, kas ir nodarbināta vienā dalībvalstī, ir pakļauta šīs valsts tiesību aktiem arī tad, ja tā dzīvo citā dalībvalstī vai ja citā dalībvalstī atrodas tā uzņēmuma vai indivīda juridiskā adrese vai uzņēmējdarbības vieta, kurš nodarbina šo personu;

- b) pašnodarbināta persona, kas strādā kādā dalībvalstī, ir pakļauta šīs valsts tiesību aktiem arī tad, ja viņa dzīvo citā dalībvalstī;

[..]

- f) tāda persona, uz kuru vairs neattiecas kādas dalībvalsts tiesību akti, ja uz viņu nekļūst piemērojami citas dalībvalsts tiesību akti saskaņā ar kādu no iepriekšējos apakšpunktos izklāstītajiem noteikumiem vai saskaņā ar kādu no izņēmumiem vai īpašajiem noteikumiem, kas izklāstīti 14. līdz 17. pantā, ir pakļauta tās dalībvalsts tiesību aktiem, kurā tā dzīvo, saskaņā vienīgi ar šo tiesību aktu noteikumiem.”

- 8 Regulas Nr. 1408/71 73. panta "Darbnieki vai pašnodarbinātas personas, kuru ģimenes locekļi dzīvo dalībvalstī, kas nav kompetentā valsts" redakcija ir šāda:

"Darbniekam vai pašnodarbinātai personai, uz kuru attiecas kādas dalībvalsts tiesību akti, saskaņā ar VI pielikumu ir tiesības par tādiem viņa ģimenes locekļiem, kas dzīvo kādā citā dalībvalstī, uz ģimenes pabalstiem, ko paredz pirmās šē minētās dalībvalsts tiesību akti, tā, it kā viņi dzīvotu šajā valstī."

- 9 Šīs regulas 74. pants "Bezdarbnieki, kuru ģimenes dzīvo dalībvalstī, kas nav kompetentā valsts" nosaka:

"Bezdarbniekam, kas pirms tam bijis darbnieks vai pašnodarbināta persona un kas saņem bezdarbnieka pabalstus saskaņā ar kādas dalībvalsts tiesību aktiem, saskaņā ar VI pielikumu ir tiesības par tādiem viņa ģimenes locekļiem, kas dzīvo kādā citā dalībvalstī, uz ģimenes pabalstiem, ko paredz pirmās šē minētās dalībvalsts tiesību akti, tā, it kā viņi dzīvotu šajā valstī."

Valsts tiesiskais regulējums

- 10 *Österreichisches Bundesgesetz über die Gewährung von Vorschüssen auf den Unterhalt von Kindern (Unterhaltsvorschußgesetz)* (Austrijas Federālais likums par avansa piešķiršanu bērnu uzturēšanai, *BGBI.I*, 1985, Nr. 451, turpmāk tekstā — "LIVG") paredz, ka valsts piešķir uzturlīdzekļus avansa veidā.

- 11 Atbilstoši *UVG* 3. pantam šāda avansa piešķiršana faktiski ir atkarīga no izpildraksta pastāvēšanas valsts teritorijā. Tomēr *UVG* 4. pants paredz, ka dažos gadījumos avansu var izmaksāt arī tad, ja uzturlīdzekļu maksāšanas pienākums nav izpildāms vai arī tiesības uz uzturlīdzekļiem nav paredzētas. Tādējādi *UVG* 4. panta 3. punkts nosaka, ka avanss ir piešķirams arī tad,

“ja personai, kam jāmaksā uzturlīdzekļi, tiek atņemta brīvība valsts teritorijā uz laiku, kas pārsniedz vienu mēnesi, pamatojoties uz tiesas spriedumu krimināllietā, un šī iemesla dēļ tā nevar pildīt savus pienākumus”.

Konvencija par notiesāto personu nodošanu soda izciešanai

- 12 Piemērojot Konvenciju par notiesāto personu nodošanu soda izciešanai, kas tika parakstīta Strasbūrā 1983. gada 21. martā (turpmāk tekstā — “Konvencija”) un kurai tika pievienotas Austrijas Republikas deklarācijas (*BGBI. I*, 1986, Nr. 524), un *Auslieferungs- und Rechtshilfegesetz* (likuma, kas piemērojams attiecībā uz izdošanu un tiesisko palīdzību, *ARGH, BGBI. I*, 1979, Nr. 529) 76. pantu, personas, kas ir notiesātas Konvencijas dalībvalsts teritorijā (valsts, kurā persona notiesāta), var saskaņā ar Konvencijas 2. pantu pieprasīt to pārvietošanu uz savas izcelsmes valsti (valsts, kurā sods tiks izciests) piespriedē soda izciešanai. Saskaņā ar Konvencijas 9. panta 1. punkta b) apakšpunktu sankcijas, ko noteikusi valsts, kurā persona notiesāta, var aizstāt ar sankcijām, ko par tādu pašu noziegumu nosaka tās valsts likumi, kurā sods tiek izciests.
- 13 Atbilstoši Konvencijas apsvērumiem šāda veida pārvietošanas mērķis, cita starpā, ir veicināt notiesāto personu sociālo rehabilitāciju, ļaujot ārvalstniekiem, kuriem atņemta brīvība sakarā ar kriminālnozieguma izdarīšanu, izciest sodu savā vidē.

- 14 Pēc Konvencijas stāšanās spēkā Īrijā 1995. gada 1. novembrī Konvencija saista visas dalībvalstis. Tā stājās spēkā Austrijā 1987. gada 1. janvārī, Vācijā — 1992. gada 1. februārī, un to ir ratificējušas arī desmit jaunās dalībvalstis.

Pamata prāva un prejudiciālais jautājums

- 15 Pamata prāvā prasītājs Nils Lorins Efings apstrīd Austrijas iestāžu lēmumu izbeigt uzturlīdzekļu avansa maksājumus, ko viņš saņēma atbilstoši *UVG* 4. panta 3. punktam.
- 16 Viņa tēvs Ingo Efings [*Ingo Effing*] ir Vācijas pilsonis. Saskaņā ar informāciju, kas ietverta iesniedzējtiesas lēmumā, viņam bija pastāvīga uzturēšanās vieta Austrijā, kur viņš bija darbinieks. Tomēr šajā jautājumā Austrijas valdība precizēja, ka uz šo personu kā komersantu attiecās Austrijas sociālā nodrošinājuma sistēma līdz 2001. gada 30. jūnijam. Nils Lorins Efings savukārt ir Austrijas pilsonis. Viņš atradās mātes aizgādībā tās dzīvesvietā Austrijā.
- 17 2000. gada 7. jūnijā prasītāja pamata prāvā tēvam kā drošības līdzeklis tika piemērots apcietinājums, un vēlāk tam tika piespriests ieslodzījums. Līdz ar to saskaņā ar *UVG* 4. panta 3. punktu Nilam Lorinam Efingam tika piešķirts ikmēneša avanss uzturlīdzekļiem EUR 200,43 apmērā uz laiku no 2000. gada 1. jūnija līdz 2003. gada 31. maijam.

- 18 Nila Lorina Efinga tēvs sāka izciest piespriesto brīvības atņemšanas sodu Austrijā, Garstenas cietumā. 2001. gada 19. decembrī viņš tika pārvietots uz savas izcelsmes valsti Vāciju, lai tur izciestu atlikušo soda daļu. Saskaņā ar iesniedzējtiesas lēmumu, šī pārvietošana notika, piemērojot Konvenciju.
- 19 Saskaņā ar informāciju, ko sniedza Vācijas valdība, piemērojot konvencijas 9. panta 1. punkta b) apakšpunktu, sods, ko Austrijā piesprieda prasītāja pamata prāvā tēvam, tika pārvērst par ieslodzījumu, ko paredz Vācijas tiesību akti. Valdība arī norādīja, ka ieslodzījuma laikā no 2002. gada februāra līdz jūlijam, kā arī no 2002. gada septembra līdz 2003. gada martam viņš strādāja par samaksu, izpildot pienākumu veikt darbu, ko Vācijas tiesības uzliek ieslodzītajiem. No saņemtās samaksas tika atskaitītas iemaksas apdrošināšanai bezdarba gadījumā, kā arī veselības apdrošināšanai. 2003. gada 3. aprīlī prasītāja pamata prāvā tēvs tika atbrīvots no ieslodzījuma.
- 20 Pēc Nila Lorina Efinga tēva pārvietošanas uz Vāciju *Bezirksgericht Donaustadt* (*Donaustadt* apgabaltiesa, Austrija), pirmās instances tiesa, ar 2002. gada 24. janvāra lēmumu no 2001. gada decembra beigām izbeidza uzturlīdzekļu avansa maksājumus, ko saņēma Nils Lorins Efings. Pēc šīs tiesas domām, nosacījumi, kas pieļauj avansa maksājumu veikšanu, vairs nepastāvēja, jo prasītāja pamata prāvā tēvs atradās ieslodzījumā citā valstī.
- 21 Pēc apelācijas sūdzības, ko iesniedza Nils Lorins Efings, *Landesgericht für Zivilrechtssachen Wien* (Vīnes Civillietu pavalsts tiesa, Austrija) kā apelācijas instances tiesa apstiprināja pirmās instances tiesas lēmumu. Tā nosprieda, ka uzturlīdzekļu piešķiršana avansa veidā atbilstoši *UVG* 4. panta 3. punktam ir pieļaujama, ja attiecīgā persona izcieš sodu Austrijas teritorijā.

- 22 Nils Lorins Efings iesniedza sūdzību par šo spriedumu “revīzijas” kārtībā *Oberster Gerichtshof* (Augstākajā tiesā), norādot, ka personas, kam jāmaksā uzturlīdzekļi, pārvietošana uz ieslodzījuma vietu cita dalībvalstī neizbeidz uzturlīdzekļu izmaksu avansa veidā. Pēc viņa domām, no *UVG* 4. panta 3. punkta izriet, ka ieslodzījuma vieta, kas atrodas Austrijas teritorijā, ir pielīdzināma jebkurai citai ieslodzījuma vietai, kas atrodas Kopienas teritorijā.
- 23 *Oberster Gerichtshof* uzskata, ka *UVG* 4. panta 3. punkta interpretācija izslēdz iespēju uzturlīdzekļus avansa veidā saņemt lejupejiem, kuri atrodas tādu ārvalstnieku aizgādībā, kuri savas izcelsmes valstī izcieš brīvības atņemšanas sodu, kas ir bijis piespriests Austrijā. Pirmkārt, balstoties uz iepriekšējās, 1980. gadā pieņemtās *UVG* redakcijas grozījumu sagatavošanas darbiem, minētā tiesa norāda, ka nepilngadīgie, kuru vecāki — uzturlīdzekļu parādnieki — ir ieslodzīti, ir uzskatāmi par vecāku izdarīto noziedzīgo nodarījumu nevainīgiem upuriem un ka tie ir pelnījuši valsts gādību. Otrkārt, Austrijas valsts pienākums, kas no tā izriet, proti — rūpēties, lai ieslodzītie saņemtu atbilstošu algu un būtu spējīgi maksāt uzturlīdzekļus, attiecas tikai uz ieslodzītajiem, kas strādā un atrodas ieslodzījuma vietā valsts teritorijā.
- 24 Tomēr uzskatot, ka šādu *UVG* 4. panta 3. punkta interpretāciju varētu uzskatīt par diskrimināciju pilsonības dēļ un līdz ar to pārkāpt EKL 12. pantu un Regulas Nr. 1408/61 3. pantu, *Oberster Gerichtshof* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai [EKL] 12. panta un Regulas (EEK) Nr. 1408/71 [...] [3. panta] noteikumi ir jāinterpretē tādējādi, ka tie iestājas pret valsts tiesību normu, kas ir nelabvēlīga Kopienas pilsoņiem, kuri saņem uzturlīdzekļus avansa veidā, ja to tēvs, kuram ir jāmaksā uzturlīdzekļi, izcieš brīvības atņemšanas sodu savas izcelsmes valstī (kas nav

Austrija), un vai Vācijas pilsoņa bērns, kas dzīvo Austrijā, tiek diskriminēts, ja tam netiek piešķirti uzturlīdzekļi avansa veidā, jo tā tēvs izcieš brīvības atņemšanas sodu, ko tam piesprieda Austrijā, savas izcelsmes valstī (kas nav Austrija)?”

Par prejudiciālo jautājumu

Par Regulas Nr. 1408/71 piemērojamību

- 25 Vispirms attiecībā uz Regulas Nr. 1408/71 materiālo piemērošanas jomu ir jāpiezīmē — tāpat kā to norāda iesniedzējtiesa un pušu iesniegtie apsvērumi —, ka Tiesai jau bija jāizskata lieta par to, kā Regulas Nr. 1408/71 ietvaros kvalificējamās *UVG* paredzētās uzturlīdzekļu izmaksas avansa veidā (2001. gada 15. marta spriedums lietā *C-85/99 Offermanns, Recueil, I-2261. lpp.*, un 2002. gada 5. februāra spriedums lietā *C-255/99 Humer, Recueil, I-1205. lpp.*).
- 26 No iepriekš minētajiem spriedumiem *Offermanns*, 49. punkts, un *Humer*, 33. punkts, izriet, ka šāda veida avanss ir uzskatāms par ģimenes pabalstu Regulas Nr. 1408/71 4. panta 1. punkta h) apakšpunkta izpratnē.
- 27 Šajā lietā ir jāprecizē — tas, ka uzturlīdzekļu piešķiršana avansa veidā ir notikusi, pamatojoties uz *UVG* 4. panta 3. punktu, proti — tādēļ, ka prasītāja tēvs, uzturlīdzekļu parādnieks, izcietā brīvības atņemšanas sodu, nevis piemērojot *UVG* 3. panta vispārējo noteikumu, nekādā veidā neietekmē minēto avansa maksājumu kvalifikāciju par ģimenes pabalstu Regulas Nr. 1408/71 4. panta 1. punkta h) apakšpunkta izpratnē. Saskaņā ar minētās regulas 1. panta u) apakšpunkta

- i) daļu “ģimenes pabalsti” nozīmē visus pabalstus natūrā vai naudā, kas paredzēti, lai segtu ģimenes izdevumus. Šajā sakarā Tiesa nosprieda, ka izteiciens “segt ģimenes izdevumus”, kas ir minēts 1. panta u) apakšpunkta i) daļā, ir jāinterpretē tādējādi, ka tas jo īpaši attiecas uz valsts iemaksu ģimenes budžetā, lai atvieglotu izdevumus, kas ir saistīti ar bērnu uzturēšanu (“Unterhalt”; iepriekš minētais spriedums *Offermanns*, 41. punkts).
- 28 Līdz ar to avansa piešķiršana, pamatojoties uz *UVG* 4. panta 3. punktu, ietilpst Regulas Nr. 1408/71 materiālajā piemērošanas jomā.
- 29 Otrkārt, attiecībā uz Regulas Nr. 1408/71 personālo piemērošanas jomu Austrijas valdība uzskata, ka nav iespējams ieslodzīto, kas ir pārvests uz citu dalībvalsti, lai tur izciestu sodu, uzskatīt par darbinieku, kas izmanto tiesības uz darba ņēmēju pārvietošanās brīvību.
- 30 Šajā sakarā Regulas Nr. 1408/71 2. panta 1. punkts paredz, ka šī Regula attiecas uz darbiniekiem vai pašnodarbinātām personām, uz kuriem attiecas vienas vai vairāku dalībvalstu tiesību akti, kā arī viņu ģimenes locekļiem.
- 31 Jēdzieni “darbinieks” un “pašnodarbināta persona”, kas ir minēti šajā normā, ir definēti Regulas 1. panta a) apakšpunktā. Tie apzīmē jebkuru personu, kas ir apdrošināta kādas sociālā nodrošinājuma sistēmas ietvaros, kas ir minēta 1. panta a) apakšpunktā, pret riskiem un, pastāvot nosacījumiem, kas ir minēti šajā normā (1990. gada 3. maija spriedums lietā *C-2/89 Kits van Heijningen, Recueil*, I-1755. lpp., 9. punkts, un 1997. gada 30. janvāra spriedums apvienotajās lietās *C-4/95 un C-5/95 Stöber un Piosa Pereira, Recueil*, I-511. lpp., 27. punkts).

- 32 Kā Tiesa to jau ir norādījusi 1998. gada 12. maija spriedumā lietā *Martínez Sala* (lieta C-85/96, *Recueil*, I-2691. lpp., 36. punkts), no tā izriet, ka persona ir uzskatāma par darba ņēmēju Regulas Nr. 1408/71 nozīmē, pat ja tā ir apdrošināta tikai pret vienu risku obligātās vai brīvprātīgās apdrošināšanas ietvaros atbilstoši kādai vispārīgai vai speciālai sociālā nodrošinājuma sistēmai, kas ir minēta Regulas Nr. 1408/71 1. panta a) apakšpunktā, turklāt neatkarīgi no darba tiesisko attiecību pastāvēšanas.
- 33 Pastāvot šādiem apstākļiem, un pretēji Austrijas valdības argumentiem Vācijas valdība un Komisija pareizi uzskata, ka prasītāja pamata prāvā tēvs ir darba ņēmējs Regulas Nr. 1408/71 2. panta 1. punkta nozīmē, jo viņš ir bijis apdrošināts pret bezdarba gadījumu lielākajā daļā no strīdīgā laika perioda, proti — ieslodzījuma laika Vācijā. Turklāt pārrobežu elements pastāv faktā, ka prasītāja pamata prāvā tēvs ir Vācijas pilsonis, kas strādāja Austrijas teritorijā, t.i., dalībvalstī, kurā viņš ieslodzījuma laikā izmantoja tiesības pieprasīt pārvietošanu uz savas pilsonības dalībvalsti.

Par piemērojamiem tiesību aktiem un nediskriminēšanu pilsonības dēļ

- 34 Attiecībā uz piemērojamo tiesību aktu noteikšanu Austrijas valdība uzskata — ja Tiesa nospriež piemērot Regulu Nr. 1408/71 ieslodzītajiem, un tie ir uzskatāmi par darbiniekiem, tad saskaņā ar Regulas 13. panta 2. punkta a) apakšpunktu kā galvenais kritērijs ir jāņem vērā attiecīgā darbinieka piesaiste dalībvalstij, kurā viņš ir nodarbināts. Tas nozīmētu, ka šajā lietā, pat ja Regula Nr. 1408/71 ir piemērojama ieslodzītajiem, tad tomēr uzturlīdzekļu izmaksa avansa veidā, ko paredz Austrijas tiesības, nav veicama pēc tam, kad ieslodzītais, kas ir uzturlīdzekļu parādnieks, ir pārvietots uz citu dalībvalsti.

- 35 Austrijas valdība papildus precizē, ka gadījumā, ja šis piesaistes kritērijs nav piemērojams, jo, piemēram, soda izpildes valsts neparedz ieslodzīto nodarbināšanu, tad saskaņā ar Regulas Nr. 1408/71 13. panta 2. punkta f) apakšpunktu ir jābalstās uz tiesību normām, kas regulē sociālo nodrošinājumu uzturēšanās dalībvalstī. Šajā lietā tas nozīmētu — pat ja Regula Nr. 1408/71 ir piemērojama ieslodzītajiem, tad tomēr uzturlīdzekļu izmaksa avansa veidā, ko paredz Austrijas tiesības, nav vairs veicama pēc tam, kad ieslodzītais, kas ir uzturlīdzekļu parādnieks, ir pārvietots uz citu dalībvalsti.
- 36 Turklāt no Regulas Nr. 1408/71 73. un 74. panta izriet, ka tiesības uz šāda darbinieka ģimenes pabalstiem neizriet no attiecīgā ģimenes locekļa uzturēšanās valsts tiesību aktiem, bet gan no kompetentās dalībvalsts, proti — valsts, kurā darbinieks ir nodarbināts, tiesību aktiem.
- 37 Komisija norāda, ka pamata prāvā ir jāpiemēro gan Austrijas, gan Vācijas tiesības. Šajā sakarā tā atsaucas uz Regulas Nr. 1408/71 76. pantu, kas paredz noteikumus prioritātes noteikšanai, lai izvairītos no tiesību uz ģimenes pabalstiem kumulāciju. Šis noteikums būtu lieks, ja, piemērojot normas, kas risina tiesību kolīziju jautājumus, būtu jāpiemēro tikai vienas valsts tiesību sistēmas noteikumi.
- 38 Šo dažādo uzskatu sakarā ir jānorāda, ka Regulas Nr. 1408/71 II sadaļas noteikumi, kuros ietilpst 13. pants, izveido pilnīgu un vienveidīgu normu sistēmu, kurām jānovērš tiesību kolīzijas. Šo noteikumu mērķis, jo īpaši, ir izvairīties no vairāku valstu tiesību aktu vienlaicīgas piemērošanas un sarežģījumiem, kas no tā var izrietēt (1998. gada 11. jūnija spriedums lietā C-275/96 *Kuusijärvi*, *Recueil*, I-3419. lpp., 28. punkts).

- 39 Tiesības, kas ir piemērojamas darbaņēmējam, kurš atrodas kādā no situācijām, uz kurām attiecas Regulas Nr. 1408/71 II sadaļas noteikumi, ir nosakāmas atbilstoši attiecīgajiem noteikumiem. Protams, kā to norāda ģenerālvokāte savu secinājumu 37. punktā, citas tiesību sistēmas noteikumu piemērošana ne vienmēr ir izslēdzama. Kā to ir minējusi Komisija, šāda situācija var izveidoties, ja abi laulātie strādā divās dažādās dalībvalstīs, kuru tiesību akti paredz līdzīgu ģimenes pabalstu piešķiršanu (šajā sakarā skat. 1992. gada 9. decembra spriedumu lietā C-119/91 *McMenamin*, *Recueil*, I-6393. lpp.). Šajā lietā tomēr ir jākonstatē, ka nekas Tiesai iesniegtajos lietas materiālos neliecina par to, ka prasītājs pamata prāvā varētu iekļauties Regulas Nr. 1408/71 piemērošanas jomā citā statusā kā sava tēva “ģimenes loceklis” šīs Regulas nozīmē.
- 40 Regulas Nr. 1408/71 13. panta 2. punkta a) apakšpunkts nosaka tiesību aktus, kas ir piemērojami gadījumā, ja darbaņēmējs Regulas Nr. 1408/71 nozīmē strādā algotu darbu. Šādā gadījumā ir jāpiemēro tās valsts tiesību akti, kurā darbaņēmējs veic šādu darbu.
- 41 Turpretim Regulas Nr. 1408/71 13. panta 2. punkta f) apakšpunkts attiecas uz gadījumiem, kad uz konkrēto personu vairs neattiecas kādas dalībvalsts tiesību akti tādēļ, ka tā ir beigusi profesionālo darbību, un uz viņu nekļūst piemērojami citas dalībvalsts tiesību akti saskaņā ar šīs Regulas 13.–17. pantā minētajiem noteikumiem. Šādā gadījumā minētā persona ir pakļauta tās dalībvalsts tiesību aktiem, kurā tā dzīvo.
- 42 Attiecībā uz Regulas Nr. 1408/71 13. panta 2. punkta a) apakšpunkta interpretāciju, ir taisnība, ka pirms Regulas 13. panta 2. punkta papildināšanas ar f) apakšpunktu minētais noteikums bija jāinterpretē tādējādi, ka darbaņēmējs, kas ir beidzis darbu vienas dalībvalsts teritorijā un ir devies uz citas dalībvalsts teritoriju, tajā nestrādājot, ir pakļauts tās dalībvalsts tiesību aktiem, kurā ir bijusi tā pēdējā darba vieta, neatkarīgi no laika, kas ir pagājis kopš minētā darba izbeigšanas un darba tiesisko

attiecību beigām (1986. gada 12. jūnija spriedums lietā 302/84 *Ten Holder, Recueil*, 1821. lpp., 15. punkts), ja vien darba izbeigšana bijusi galīga (skat. 1991. gada 21. februāra spriedumu C-140/88 *Noij, Recueil*, I-387. lpp., 9. un 10. punkts, un 1992. gada 10. marta spriedumu lietā C-215/90 *Twomey, Recueil*, I-1823. lpp., 10. punkts).

- 43 Tomēr 13. panta 2. punkta f) apakšpunkts, ar ko tika papildināta Regula Nr. 1408/71 pēc iepriekš minētā sprieduma lietā *Ten Holder*, paredz — uz laiku vai pilnībā izbeidzot profesionālo darbību, attiecīgā persona vairs neietilpst 13. panta 2. punkta a) apakšpunkta piemērošanas jomā. Regulas 13. panta 2. punkta f) apakšpunkts jo īpaši attiecas uz personu, kas ir beigusi profesionālo darbību vienas dalībvalsts teritorijā un ir pārcēlusies uz dzīvi citā dalībvalstī (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Kuusijärvi*, 39.–42. un 50. punkts).
- 44 No šiem precizējumiem izriet, ka tādos apstākļos kā pamata prāvā esošie, kad ieslodzītais ir beidzis savu profesionālo darbību dalībvalstī, kurā viņš ir sācis izciest sodu, un pēc paša lūguma ir pārvests uz ieslodzījuma vietu savas izcelsmes dalībvalstī, lai tur izciestu atlikušos 15 ieslodzījuma mēnešus, šai personai nav piemērojami tās dalībvalsts tiesību akti, no kurās tā ir pārvesta, saskaņā ar kolīziju tiesību normām, kas ir paredzētas Regulas Nr. 1408/71 13. pantā.
- 45 Pastāvot šādiem apstākļiem, var piemērot tikai tās valsts tiesību aktus, kurā attiecīgā persona izcieš sodu. Šis apgalvojums ir pietiekams, lai atrisinātu pamata prāvu, nepastāvot nepieciešamībai konstatēt to, vai Vācijas tiesību akti šajā lietā ir piemērojami kā personas dzīvesvietas valsts tiesību akti atbilstoši Regulas 13. panta 2. punkta f) apakšpunktam, vai arī, ņemot vērā Vācijas valdības apsvērumos minētos argumentus, kā dalībvalsts tiesību akti, kurā persona veic profesionālo darbību, atbilstoši Regulas 13. panta 2. punkta a) apakšpunktam.

- 46 Papildus ir jānorāda, ka šīs Regulas 73. un 74. pants paredz — darba ņēmējiem, uz kuriem attiecas kādas dalībvalsts tiesību akti (vai bezdarbniekiem, kas saņem bezdarbnieka pabalstus saskaņā ar kādas dalībvalsts tiesību aktiem), ir tiesības uz ģimenes pabalstiem, ko paredz pirmās šeit minētās dalībvalsts tiesību akti, par tādiem viņu ģimenes locekļiem, kas dzīvo kādā citā dalībvalstī (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Kuusijärvi*, 68. punkts).
- 47 No tā izriet, ka Regula Nr. 1408/71 nav interpretējama tādējādi, ka tā iestājas pret dalībvalsts tiesību aktiem, kas — tādos apstākļos kā pamata prāvā esošie — paredz, ka ģimenes pabalsti tādas personas ģimenes locekļiem, kura ir beigusi savu profesionālo darbību tās teritorijā, ir piešķirami tikai ar nosacījumu, ka tā turpina dzīvot šajā valstī (skat. identiskā nozīmē iepriekš minēto spriedumu lietā *Kuusijärvi*, 50. un 51. punkts).
- 48 Attiecībā uz šīs Regulas 3. pantu ir jāatgādina, ka šis noteikums aizliedz visa veida diskrimināciju pilsonības dēļ attiecībā uz personām, uz kurām attiecas šī regula un ir piemērojami dalībvalstu tiesību akti, "ievērojot šīs regulas īpašos noteikumus". Tomēr, kā tas tika iepriekš konstatēts, no Regulas Nr. 1408/71 13. un 73. panta izriet — tādos apstākļos kā pamata prāvā esošie, kad prasītāja pamata prāvā tēvs ir beidzis savu profesionālo darbību Austrijā un vairs tajā nedzīvo, ģimenes pabalstu piešķiršanu prasītājam regulē Vācijas tiesību akti.
- 49 Līdzīgu iemeslu dēļ ir jāuzskata, ka tādos apstākļos kā pamata prāvā esošie EKL 12. pants, kas arī ir minēts prejudiciālajā jautājumā sakarā ar prasītāja pamata prāvā tēva Vācijas pilsonību, neiestājas pret tādu tiesību aktu kā *UVG* piemērošanu, kas piešķir ieslodzītā ģimenes locekļiem pabalstus tikai tad, ja ieslodzījuma vieta atrodas šīs valsts teritorijā.

- 50 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka saskaņā ar EKL 12. panta 1. punktu, piemērojot šo Līgumu un neskarot tajā paredzētos īpašos noteikumus, ir aizliegta jebkāda diskriminācija pilsonības dēļ. Šo noteikumu attiecībā uz darbiniekiem īsteno EKL 39.–42. pants, kā arī Kopienų iestāžu akti, kas ir pieņemti, pamatojoties uz šiem pantiem, un jo īpaši Regula Nr. 1408/71. Šīs Regulas 3. panta mērķis ir atbilstoši EKL 39. pantam nodrošināt darba ņēmējiem, uz kuriem attiecas šī regula, vienlīdzīgu attieksmi sociālā nodrošinājuma jomā neatkarīgi no pilsonības (1978. gada 28. jūnija spriedums lietā 1/78 *Kenny, Recueil*, 1489. lpp., 9. un 11. punkts.
- 51 Turklāt, kaut arī EKL 12. panta un Regulas Nr. 1408/71 3. panta mērķis ir izbeigt diskrimināciju pilsonības dēļ, kas var izrietēt no vienas dalībvalsts tiesību aktiem vai administratīvās prakses, tie tomēr nevar aizliegt atšķirības attieksmē, kas noteiktos gadījumos izriet no atšķirībām valstu tiesību aktos par ģimenes pabalstiem, kas ir piemērojami atbilstoši tiesību kolīziju normām, kuras ir minētas Regulas Nr. 1408/71 13. panta 2. punktā.
- 52 No visa iepriekš minētā izriet, ka uz uzdoto jautājumu ir jāatbild: tādos apstākļos kā pamata prāvā esošie, kad darba ņēmējs Regulas Nr. 1408/71 2. panta 1. punkta nozīmē kā ieslodzītais ir pārvests uz savas izcelsmes dalībvalsti, lai tur izciestu atlikušo soda daļu, tad ģimenes pabalstu jomā un atbilstoši minētās regulas 13. panta 2. punktam ir piemērojami šīs dalībvalsts tiesību akti. Ne minētās regulas noteikumi, jo īpaši tās 3. pants, ne arī EKL 12. pants neiestājas pret to, ka šādā situācijā dalībvalsts tiesību akti piešķir šāda Kopienų pilsoņa ģimenes locekļiem ģimenes pabalstus, kādi ir paredzēti *LIVG*, tikai tad, ja minētās personas ieslodzījuma vieta paliek šīs valsts teritorijā.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 53 Attiecībā uz lietas dalībniekiem pamata lietā šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, kas nav minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

Tādos apstākļos kā pamata prāvā esošie, kad darba ņēmējs 2. panta 1. punkta nozīmē Padomes 1971. gada 14. jūnija Regulā (EEK) Nr. 1408/71 par sociālā nodrošinājuma sistēmu piemērošanu darbiniekiem, pašnodarbinātām personām un viņu ģimenēm, kas pārvietojas Kopienā, kuru grozījusi Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 5. jūnija Regula (EK) Nr. 1386/2001, kā ieslodzītais ir pārvietots uz savas izcelsmes dalībvalsti, lai tur izciestu atlikušo soda daļu, tad ģimenes pabalstu jomā un atbilstoši minētās regulas 13. panta 2. punktam ir piemērojami šīs valsts tiesību akti. Ne minētās regulas noteikumi, jo īpaši tās 3. pants, ne arī EKL 12. pants neiestājas pret to, ka šādā situācijā dalībvalsts tiesību akti piešķir šāda Kopienas pilsoņa ģimenes locekļiem ģimenes pabalstus, kādi ir paredzēti *österreichisches Bundesgesetz über die Gewährung von Vorschüssen auf den Unterhalt von Kindern (Unterhaltsvorschußgesetz)* (Austrijas Federālajā likumā par avansa piešķiršanu bērnu uzturēšanai), tikai tad, ja minētās personas ieslodzījuma vieta paliek šīs valsts teritorijā.

[Paraksti]